

Thời gian làm bài: 120 phút

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Con tàu Titanic chìm vào đáy đại dương, để lại sau lưng nó cả một di sản to lớn và những bài học đáng quý.

Đó là bài học về sự tự mãn khi con người bỗng bột nghĩ rằng có thể chiến thắng tự nhiên và tuyên bố Titanic “không bao giờ chìm”. Trên thực tế con tàu đã bị chìm một cách không ngờ nhất từ trước tới nay, là con tàu duy nhất đâm vào núi băng trôi và đắm chìm dưới biển.

Khi phát hiện con tàu đang bị đắm, người ta đã vội vàng thả phao cứu sinh xuống biển. Trong tình cảnh hỗn loạn chỉ một câu nói “Để phụ nữ và trẻ em lên trước” cũng đã thể hiện một cách ứng xử vượt lên trên những bài học về tiền bạc và sự tự mãn, vượt lên trên tất cả những nỗi đau...

Khi hiệu lệnh đó vang lên, nhiều người đã rời xa thuyền cứu hộ, đứng lặng lẽ, chậm rãi dựa lên tay vịn. Họ bắt đầu châm điếu thuốc và hút. Nhiều hành khách đã lặng lẽ đi, không muốn chứng kiến sự chia ly của các gia đình. Dù là người nổi tiếng hay kẻ vô danh, những hành khách đứng cảm đã để lại cho nhân loại một di sản to lớn.

John Jacob Astor IV, là một nhà kinh doanh, nhà phát minh, nhà văn nổi tiếng, một trong những người giàu nhất thế giới lúc bấy giờ, ông đã đưa người vợ mang thai năm tháng của mình lên thuyền cứu hộ, rồi lịch sự nhường chỗ của mình bằng cách dịu dàng nói với hai người phụ nữ đứng cạnh: “Các quý cô, mời lên thuyền”. Doanh nhân nổi tiếng Isidor Straus cùng vợ mình đã ở lại trên tàu. Ông nói: “Tôi sẽ không lên thuyền khi những người đàn ông khác còn ở lại”. Còn vợ ông, quý bà Ida thì khẳng định: “Tôi sẽ không rời bỏ chồng mình. Chúng tôi đã chết như chúng tôi đã sống cùng nhau”. Họ đã nắm tay nhau cho đến phút cuối cùng.

Một nhân chứng người Thụy Sĩ kể lại việc cô bỗng hai đứa con lên thuyền cứu hộ, nhưng không còn đủ chỗ cho bản thân. Một người phụ nữ đã đứng lên nhường chỗ cho cô và nói: “Ngôi đi, những đứa trẻ không thể thiếu mẹ!”. Cô hối tiếc vì đã không hỏi tên ân nhân khi phàn đuôi con tàu bắt đầu chìm xuống nước. Vào thời khắc con tàu bắt đầu chìm, người ta đã không thấy tiếng gào thét nữa, thay vào đó là những lời yêu thương, những lời chúc phúc và ngĩa cử cao đẹp của con người với con người.

“Để phụ nữ và trẻ em lên trước!” – đó là lệnh của thuyền trưởng. Nhưng tại sao mọi người lại phải tuân theo? Không có bất cứ điều lệ nào bắt buộc người ta phải làm thế. Không ai có quyền yêu cầu người khác phải từ bỏ sinh mạng của mình. Thế nhưng nhiều người đã làm như thế, đã hi sinh mạng sống của mình cho những người không quen biết, đó là vì lòng hào hiệp và cả lương tri...

(Trích *Những di sản đồ sộ sau vụ chìm tàu Titanic* – Phunutoday,09/01/2016)

Câu 1: Xác định các phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn văn bản trên. (0,5 điểm)

Câu 2: Tìm câu văn được lặp lại góp phần tạo ra mối liên kết thống nhất cho toàn bộ văn bản? (0,5 điểm)

Câu 3: Hiệu lệnh của thuyền trưởng “*Để phụ nữ và trẻ em xuống trước*” đồng nghĩa với việc yêu cầu một bộ phận hành khách phải từ bỏ sinh mạng của mình”. Anh/chị có đồng tình với hiệu lệnh đó của thuyền trưởng không? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 4: Những bài học nào mà anh/ chị có thể nhận được từ vụ chìm tàu Titanic (1,0 điểm)

II. LÀM VĂN (7,0 Điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Những cách ứng xử của mọi người được kể lại trong đoạn trích phân Đọc hiểu gợi cho anh/chị suy nghĩ gì về việc cần thiết phải chế ngự bản năng của con người trong cuộc sống? Hãy trình bày ý kiến của mình bằng một đoạn văn (khoảng 200 chữ).(vận dụng cao)

Câu 2. (5,0 điểm)

Bài thơ *Sóng* (Xuân Quỳnh) đã thể hiện vẻ đẹp của một tình yêu vừa mới mẻ, hiện đại, vừa mang màu sắc truyền thống.

Anh/chị hãy làm rõ điều đó qua đoạn thơ sau:

Dữ dội và dịu êm

Ồn ào và lặng lẽ

Sóng không hiểu nổi mình

Sóng tìm ra tận bể

Ôi con sóng ngày xưa

Và ngày sau vẫn thế

Nỗi khát vọng tình yêu

Bồi hồi trong ngực trẻ

Trước muôn trùng sóng bể

Em nghĩ về anh, em

Em nghĩ về biển lớn

Từ nơi nào sóng lên?

Sóng bắt đầu từ gió

Gió bắt đầu từ đâu?

Em cũng không biết nữa

Khi nào ta yêu nhau

Con sóng dưới lòng sâu

Con sóng trên mặt nước

Ôi con sóng nhớ bờ

Ngày đêm không ngủ được

Lòng em nhớ đến anh

Cả trong mơ còn thức

Dẫu xuôi về phương Bắc

Dẫu ngược về phương Nam

Nơi nào em cũng nghĩ

Hướng về anh - một phương.

(Trích *Sóng* – Xuân Quỳnh, Ngữ Văn 12, tập 1, NXB Giáo dục Việt Nam, 2016)

Đáp án đề Văn thi thử THPT Quốc gia trường chuyên Thái Bình năm 2018:

I.ĐỌC HIỂU	<p>Câu 1: *Phương pháp: Căn cứ vào các phương thức biểu đạt đã học: tự sự, biểu cảm, miêu tả, nghị luận,...</p> <p>*Cách giải:Phương thức biểu đạt: nghị luận, tự sự.</p> <p>Câu 2: *Phương pháp:Căn cứ nội dung đoạn trích, phương pháp phân tích. *Cách giải:Câu văn liên kết nội dung bài: “Đề phụ nữ và trẻ em lên trước”.</p> <p>Câu 3: *Phương pháp: Căn cứ nội dung đoạn trích, phương pháp phân tích, lí giải. *Cách giải: - Đồng ý với ý kiến của thuyên trường. - Vì: + Hiệu lệnh này là hoàn toàn chính xác khi dành sự sống cho những đối tượng yếu đuối, luôn cần được bảo vệ theo quan niệm thông thường trong một cộng đồng người văn minh. + Hiệu lệnh này còn giúp tránh cho hành khách một cuộc chen lấn giành giật cơ hội được sống luôn là quý giá với bất kỳ ai trên đời. + Hiệu lệnh tuy đúng, nhưng việc thực hiện nó lại tùy thuộc vào ý thức và lương tri của mỗi con người. Do vậy, hiệu lệnh sẽ không chỉ thể hiện cách ứng xử nhân ái, văn minh mà còn như một phép thử nhân cách, góp phần tạo sự bền vững chắc chắn cho nền tảng văn hóa của cộng đồng xã hội.</p> <p>Câu 4: *Phương pháp:Phân tích *Cách giải:Bài học được rút ra: _ Bài học về sự tự mãn khi con người bông bột nghĩ rằng có thể chiến thắng tự nhiên và tuyên bố Titanic “không bao giờ chìm”. _ Bài học về tình yêu, tình yêu có thể gắn kết con người với nhau. _ Bài học về cách cư xử có văn hóa, lịch thiệp, nhân ái luôn ưu tiên trẻ em và phụ nữ. _ Bài học về tấm lòng yêu thương con người. _ Bài học về lòng hào hiệp và tấm lòng lương tri trong mỗi con người.</p>
II.LAM VĂN	<p>Câu 1: *Phương pháp: Sử dụng các thao tác lập luận để tạo lập một đoạn văn nghị luận (bàn luận, so sánh, tổng hợp,...) *Cách giải: ❖ Yêu cầu về hình thức: _Viết đúng 01 đoạn văn khoảng 200 từ. _Trình bày mạch lạc, rõ ràng, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu. _Hiểu đúng yêu cầu của đề, có kĩ năng viết đoạn văn nghị luận. ❖ Yêu cầu về nội dung: *Giới thiệu vấn đề. *Giải thích vấn đề. _ Bản năng là những phản ứng tự nhiên, bản sinh, không có ý thức đối với thế giới khách quan. Những bản năng của con người bao gồm: bản năng tính dục, bản năng sinh tồn, bản</p>

năng tự tôn,...

_ Chế ngự là ngăn chặn, hạn chế những tác hại hoặc buộc đối tượng phải phục tùng theo.

=> Chế ngự phần con, phần bản năng trong mỗi chúng ta là điều vô cùng quan trọng và cần thiết.

*** Bàn luận vấn đề**

_ Khái quát nội dung chính, cách ứng xử của những con người trong vụ chìm tàu Titanic.

_ Những hành động trên đã có ta những bài học sâu sắc về cách ứng xử trong xã hội hiện đại, khi mà con người vội vã chạy theo những lợi ích vật chất mà quên mất cần phải trau dồi cả phần tinh thần cho mình.

_ Vì sao phải chế ngự bản năng:

Con người là tổng hòa của hai yếu tố "con" và "người", con là phần của bản năng, phần tự nhiên, bẩm sinh vốn có của mỗi người khi sinh ra; phần người là phần văn hóa, phần được bồi đắp bằng truyền thống, bằng những điều tốt.

+ Con người ngày càng hướng tới một cuộc sống có văn hóa, bởi vậy phần con, phần bản năng càng cần thiết phải chế ngự hơn.

+ Chế ngự bản năng sẽ giúp con người cư xử có văn hóa, biết quan tâm tới mọi người, sẵn sàng hi sinh lợi ích của bản thân khi cần thiết.

+ Chế ngự bản năng còn giúp chúng ta sống thư thái, thanh thản với chính mình.

+ Chế ngự bản năng chính là cách giúp con người hướng thiện, hướng đến vẻ đẹp chân – thiện – mỹ.

_ Cần làm gì để chế ngự bản năng:

+ Bản thân có bản lĩnh trước mọi vấn đề của cuộc sống.

+ Cử xử đúng mực, phù hợp với chuẩn mực đạo đức, văn hóa của dân tộc, cộng đồng.

_ Chứng minh: Học sinh lấy dẫn chứng phù hợp với yêu cầu của đề có phân tích ngắn gọn.

_ Bên cạnh đó vẫn còn những người chưa chế ngự được bản năng của mình, gây những hành vi, lời nói thiếu tế nhị, sai trái gây tổn thương tới những người xung quanh.

*** Liên hệ bản thân:** Em đã làm gì để không sống một cách bản năng?

Câu 2:

***Phương pháp:** _ Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng)

_ Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận văn học.

***Cách giải:**

❖ Yêu cầu hình thức:

_ Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận văn học để tạo lập văn bản.

_ Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

❖ Yêu cầu nội dung:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm, ý kiến nhận xét:

_ Xuân Quỳnh là gương mặt nổi bật của nền thơ Việt Nam hiện đại, thuộc nhà thơ lớp đầu tiêu biểu của thế hệ các nhà thơ trẻ trưởng thành trong thời kì chống Mỹ cứu nước.

_ Thơ Xuân Quỳnh là tấm lòng của một phụ nữ có nhiều trắc ẩn, vừa hồn nhiên tươi tắn, vừa chân thành đằm thắm và luôn da diết trong khát vọng về hạnh phúc bình dị đời thường.

_ Sóng (1967) là bài thơ đặc sắc viết về tình yêu, tiêu biểu cho phong cách thơ Xuân Quỳnh. Bài thơ đã thể hiện vẻ đẹp của một tình yêu vừa mới mẻ, hiện đại, vừa mang màu sắc truyền thống. Đoạn thơ trên là tiêu biểu cho nhận định trên.

- Giải thích ý kiến:

_Quan niệm mới mẻ, hiện đại là quan niệm ngày nay, quan niệm của những người có đời sống văn hóa, tinh thần không bị ràng buộc bởi ý thức hệ tư tưởng phong kiến. Về tình yêu, sự mới mẻ, hiện đại thể hiện ở: sự chủ động bày tỏ những khát khao yêu đương mãnh liệt, khát vọng mạnh mẽ, táo bạo về những rung động rạo rực cảm xúc trong lòng, tin vào sức mạnh của tình yêu.

_Quan niệm truyền thống là quan niệm có từ xa xưa, được bảo tồn trong đời sống hiện đại. Trong tình yêu, nó được thể hiện ở những nét đẹp truyền thống: đảm thắm, dịu dàng, thủy chung,...

- Chứng minh ý kiến qua đoạn thơ trên:

*Về đẹp của tình yêu mới mẻ, hiện đại:

_Đó là một tình yêu với nhiều cung bậc phong phú, đa dạng: dữ dội, ồn ào, dịu êm, lặng lẽ - các trạng thái đối cực.

_Đó là sự chủ động bày tỏ những khát khao yêu đương mãnh liệt và rung động rạo rực trong lòng mình "Sóng không hiểu nói mình/ Sóng tìm ra tận bề". Người phụ nữ không còn sự thụ động, chờ đợi tình yêu mà chủ động, khao khát kiếm tìm một tình yêu mãnh liệt.

_Người con gái dám sống hết mình cho tình yêu, hòa nhập tình yêu cá nhân vào tình yêu rộng lớn của cuộc đời.

_Tình yêu như những con sóng, đập những nhịp đập trên lòng ngực của tuổi trẻ. Tình yêu cũng trường tồn vĩnh cửu và bất diệt "Ôi con sóng ngày xưa/ Và ngày sau vẫn thế..."

_Bản chất của tình yêu là sự bí ẩn không thể lí giải được. Chúng ta có thể lí giải được cội nguồn của sóng, của gió nhưng không thể nào cắt nghĩa, lí giải được nguồn cội của tình yêu. Nó lạ lùng bí ẩn nhưng cũng rất tự nhiên. Sức hấp dẫn của tình yêu chính là ở chỗ đó.

*Tình yêu mang màu sắc truyền thống:

_Tình yêu luôn gắn liền với nỗi nhớ:

+Nỗi nhớ trong tình yêu là nỗi nhớ da diết, cháy bỏng và cồn cào. Nỗi nhớ ấy bao trùm cả không gian chiều sâu, chiều rộng, choán ngập cả vũ trụ bao la: "Dẫu xuôi về phương Bắc/ Dẫu ngược về phương Nam".

+Nỗi nhớ mãnh liệt, khắc khoải, triền miên, giày vò thao thức theo thời gian từ ngày sang đêm, mọi lúc mọi nơi như những con sóng triền miên, dào dạt, không bao giờ ngưng lặng, nỗi nhớ tồn tại trong ý thức và cả tiềm thức: "Ôi con sóng nhớ bờ/ Ngày đêm không ngủ được/ Lòng em nhớ đến anh/ Cả trong mơ còn thức".

+Cảm xúc vô cùng phong phú: có khi được bộc lộ trực tiếp, có khi bộc lộ gián tiếp để diễn tả nỗi nhớ vô biên tuyệt đích củ một tình yêu chân thành, mãnh liệt.

_Tình yêu còn gắn với sự thủy chung:

+ Dẫu có vất vả, nhọc nhằn, dẫu phải xuôi ngược mọi không gian, dù xa xôi cách trở nhưng "Em" chỉ hướng về phương trời có anh.

+Khát vọng về một tình yêu sắt son, không thay lòng đổi dạ dù bất cứ điều gì xảy ra. Đó là nét đẹp tình yêu giàu tính nhân bản.

- Tổng kết vấn đề.